

اعلامیه‌ی مجمع مدافعان حقوق بشر (HRD+)

در پیوند با اخراج گروهی پناهجویان از آلمان به افغانستان

در این اواخر برخی از جنایت‌کاران با حملات هراس‌افگانه بر پولیس و شهروندان آلمانی، بر رویه‌ی سیاسی و اجتماعی این کشور اثرات ناگواری بر جا گذاشته‌اند. برخی از این افراد قانون‌گریز و جنایت‌کار که با حمله‌ور شدن به افراد بی‌گناه باعث زخمی یا کشته‌شدن آنان شده‌اند، شهروندان افغانستان هستند که به دلیل شرایط دشوار، کشور خود را ترک و از دولت آلمان تقاضای پناهی گوی کرده‌اند، اما بدون رعایت قانون، فرهنگ و اخلاق اجتماعی آلمان دست به چنین جنایات ضد انسانی زده‌اند و جدا قابل پیگرد قانونی هستند.

متأسفانه، در نتیجه‌ی این حوادث تکان‌دهنده، مهاجره‌راسی و مهاجرت‌سبزی در آلمان گسترش یافته و بر سیاست‌گذاران این کشور اثر گذاشته است. اخیراً دولت آلمان دست به اخراج گروهی پناهجویان افغان زده و تعدادی را که دوسیه‌های جرمی و حقوقی دارند به اجبار به افغانستان اعزام کرده است.

همچنان این رویه سبب شده است که برخی دولت‌های دیگر اروپایی چون دولت اتریش از نمونه‌ی آلمان الگوبرداری کنند و سبب گسترش پالیسی اخراج پناهجویان و مهاجران افغان از اروپا شوند.

مجمع مدافعان حقوق بشر (HRD+) با بررسی وضعیت از نزدیک، اعلام می‌دارد:

- از آن جایی که جرم یک عمل فردی و شخصی به شمار می‌رود، نباید جرایم انفرادی اشخاص، بر سایر پرونده‌های پناهجویی و مهاجرت‌تعمیم داده شود. از دید جرم‌شناسی، جرم مبین عمل‌کرد شخص حقوقی و حقیقی مجرم است که مطابق قانون پیامد و پاسخ‌گویی می‌طلبد و هیچ شخص دیگری به جز اشخاص مجرم، مکلف به پرداخت جریمه یا کیفر نیست. بنابراین، طبق اصول حاکمیت قانون، شفافیت، عدالت و پاسخ‌گویی باید بر بنیاد مسئولیت فردی مجرم در برابر قانون اعمال شود و نباید نتیجه‌ی جرم یا کیفر آن به اشخاص بی‌گناه تعمیم داده شود.
- بررسی پرونده‌های جنایت‌کاران توسط گروه‌های متخصص باید در دایره‌ی دسترسی به عدالت اتفاق بی‌افتد و مشخصات مجرم شامل اطلاعات محرم پنداشته شود. این امر سبب می‌شود که نوعیت جرم، حد خطر و پیامدهای وابسته به یک مجرم در یک پرونده ضبط و بررسی شود و از ایجاد ذهنیت‌های طرف‌گرایانه جلوگیری صورت گیرد.
- پرونده‌های مجرمینی که اهل کشورهای جنگ‌زده مانند افغانستان هستند باید با در نظرداشتن ویژگی‌های روان‌شناسانه، به ویژه عوامل آسیب‌های روانی و روحی (تروما)، بررسی و تمرکز و زمان بیش‌تری صرف آن شود. این روند سبب می‌شود که عوامل جرم، پیشینه‌ی شخصیتی مجرم و جغرافیای حال و گذشته‌ی مجرم به صورت جدی به بررسی گرفته شود و سپس در مورد تعیین کیفر تصمیم‌گیری صورت گیرد.
- افغانستان از دیدگاه کمیسیاریای عالی ملل متحد در امور مهاجران و کشورهای اروپایی یک مملکت امن به شمار نمی‌رود. گزارش‌های سازمان ملل متحد و بسیاری از سازمان‌های حقوق بشری بیانگر نقض جدی حقوق اساسی شهروندان افغانستان از جمله شکنجه و مجازات غیر انسانی، بازداشت‌های خودسرانه و انتقام‌گیری و حتی کشتن افرادی است که از کشورهای دیگر به صورت داوطلبانه یا در نتیجه‌ی اخراج اجباری به افغانستان آمده‌اند. از سویی هم نبود مواردی چون مشروعیت بین‌المللی، ساختارهای تخصصی و مستقل عدلی و قضایی، دسترسی به عدالت و وکلای مدافع و نهادهای نظارتی مستقل در افغانستان سبب می‌شود که اعزام جمعی افراد حتی به نام مجرم و تحویل‌دادن آنان به طالبان نقض حقوق بنیادین و بشری این افراد محسوب شود. مجمع مدافعان حقوق بشر معتقد است که آلمان با اخراج پناهندگان افغانستان و واگذار کردن آنان به اداره‌ی دیفکتوی طالبان تعهدات بین‌المللی و منطقه‌ای خود را نقض کرده است. دولت فدرال آلمان به مثابه‌ی کلیدی‌ترین عضو کنوانسیون مربوط به وضعیت پناهندگان 1951 و پروتوکل الحاقی آن مکلف به اجرای این کنوانسیون، به‌ویژه ماده‌ی 33 آن است. بر مبنای ماده‌ی 33 این کنوانسیون، در صورتی که جان، آزادی و

**HUMAN RIGHTS
DEFENDERS PLUS**

مجمع مدافعان حقوق بشر

دبشری حقونو مدافعانو ټولنه

امنیت پناهنده به دلایل نژاد، مذهب، ملیت، عضویت در گروهی خاص یا عقاید سیاسی پناهندگان در کشوری در معرض خطر باشد، نباید به آن کشور بازگردانده شود. از آنجایی که احتمال بازداشت، شکنجه و رفتار غیر انسانی و حتی کشته شدن افراد بازگردانده شده به افغانستان وجود دارد این اقدام نه تنها باعث نقض ماده 33 کنوانسیون امور پناهندگان می شود، بلکه می تواند نقض صریح ماده های ششم و هفتم کنوانسیون حقوق مدنی و سیاسی که تضمین کننده حق حیات و منع شکنجه و رفتارهای غیر انسانی است، نیز باشد. همچنان دادگاه اروپایی حقوق بشر، اخراج پناهندگان به کشور نا امن و احترام قائل نشدن به اصل عدم اخراج اجباری (The Principle of Non-Refoulement) را نقض ماده ی سوم کنوانسیون اروپایی حقوق بشر (ECHR) عنوان کرده و کشورهای عضو را از این اقدام منع کرده است. ماده ی سوم این کنوانسیون روی منع شکنجه، رفتارهای غیر انسانی و تحقیرآمیز افراد تاکید کرده است. لازم به ذکر است که بر مبنای تصامیم کمیته ی حقوق بشر سازمان ملل متحد، حقوق مندرج ماده های ششم و هفتم کنوانسیون حقوق مدنی و سیاسی و همچنان بر مبنای تصامیم دادگاه اروپایی حقوق بشر، ماده ی سوم کنوانسیون اروپایی حقوق بشر از جمله حقوق غیرقابل تعلیق پنداشته شده است و دولت های عضو، از جمله آلمان، تحت هیچ شرایطی حتی در حالت اضطرار و احتمال خطرات امنیتی، نمی تواند این حقوق را نقض، تعلیق یا محدود کند.

- برجسته سازی منفی پناهندگان افغانستان و سوریه در میان پناهندگان متعدد کشورهای دیگر در آلمان، یک اقدام تبعیض آمیز پنداشته و باعث شکل گیری کلیشه های منفی (stereotype) نسبت به آنان می شود. این امر سبب می شود که طرز دید شهروندان آلمان و سایر کشورهای اروپایی نسبت به پناهندگان افغانستان و سوریه تغییر منفی کند و پناهندگان این دو کشور هر چه بیشتر آسیب پذیر شوند. این اقدام دولت فدرال آلمان نقض صریح حقوق بشر بین المللی و سیستم پناهندگی مشترک اروپا (The Common European Asylum System) پنداشته می شود. سیستم پناهندگی مشترک اروپا، به ویژه رهنمود بازگرداندن اتباع غیرقانونی کشور ثالث مصوب 2008، برخورد اعضا را مبتنی بر تبعیض نژادی، زبانی، قومی یا متعلق به باور خاص منع کرده است.

- ما از دولت آلمان و احزاب دموکراتیک آن می خواهیم که از استفاده ی سیاسی و ابزاری از وضعیت فلاکت بار پناهندگان جدا خودداری و جلوگیری کنند و موضوع پناهندگی را سیاسی و وسیله ی رسیدن به قدرت نسازند. در این راستا ما خواستار کنترل بر محتوای رسانه های اجتماعی جریان های افراطی هستیم که با استفاده از رسانه های اجتماعی به نفرت پراکنی علیه مهاجران مشغولند. جرایم فردی نباید منبع شکل گیری افکار عمومی علیه یک گروه اجتماعی باشد.

- ما از دولت آلمان تقاضا می کنیم که در راستای توسعه ی دموکراسی و انضام پناهندگان، با حمایت از نهادهای مدنی و رسانه ای پناهجویان افغانستان، زمینه ی مشارکت مدنی و دموکراتیک آنان را فراهم سازد و زمینه ی داشتن نمایندگی برای آنان در عرصه ی رسانه و تولید افکار عمومی را فراهم سازد تا به شکل گیری تصویری انسانی و بی طرف از پناهندگان کمک کند.

بنابراین، مجمع مدافعان حقوق بشر (HRD+) از دولت فدرال آلمان که یکی از معتبرترین دولت های جهان در حمایت از حقوق بشر و یکی از با اعتبارترین دولت های حامی پناهجویان در جهان است، مصرانه می طلبد تا با آن عده از شهروندان افغانستان که مرتکب جرم می شوند مانند سایر پناهندگان طبق قوانین داخلی و تعهدات بین المللی عمل کند و آنان را به عدالت بسپارد. مجمع مدافعان حقوق بشر ضمن اینکه بر خلاف برجسته سازی پناهندگان افغانستان، سوریه یا هر کشوری دیگر می باشد، از دولت آلمان می خواهد تا از ارسال گروهی پناهجویان و مهاجران تحت نام «مهاجران مجرم» به افغانستان جلوگیری کند. از سویی هم این مجمع از دولت آلمان می خواهد تا از هر نوع مراودات سیاسی و ایجاد پروتکل های مهاجرت با اداره ی دیفکتوی افغانستان خودداری کند؛ زیرا این امر نه تنها برخلاف هنجارهای قبول شده ی بین المللی است بلکه جان افراد اخراج شده را به شدت با خطر روبه رو می کند.

یادداشت: این اعلامیه در همکاری با سازمان یار -مستقر در برلین آلمان- تهیه شده است. سازمان یار از جمله اعضای بنیان‌گذار مجمع مدافعان حقوق بشر (HRD+) است.

مجمع مدافعان حقوق بشر

(HRD+)